

מסורת הש"ס

(א) לעיל כא. קידושין עו:
 ע"ש, (ב) [ג'] הערוך ערך
 של ד' ש[ל], (ג) [פ'] יז של
 דגים וזמנא פ' דגים
 קטנים ערוך ערך מווי
 ואפשר דכן ז"ל צפירש"י
 ד"ה מוויני כו' וכן בשבט
 קי: פירש"י על מוויני יז],
 (ד) בקרא כתיב ראה אי חנית
 המלך ואת צפחם המים.

גליון הש"ס

רש"י ד"ה בור וסירה וכו'
ובשאר ל"ה דוד. הכי
איתא צירושלמי פ"א
דסוטה:

הגהות הב"ח

(א) אמר להו גואל
הדם וכו' אמר להו יהיה לו
להצילו וכו' אמר להו
השתא גדופין: (ב) שם
אמר להו עמשא מורד:
(ג) רש"י ד"ה מומי דגיס
קטנים. נ"ב וכן צע"ג רש
דף כט:

הגהות מהר"ב

רנשבורג

מוֹכָר רִשִׁי
יָרִידִים. בְּמִוֵּרִים הָיוּ לְדֹד
וּלְמִתְלִימֵי וְלֵאמֹר הָיוּ כִּי
נִבְנוּ וְהָיוּ לְדֹדֵי בְנֵי יִצְחָק
וְהָיוּ לְרִשִׁי. נָשִׁים שֶׁלָּקְחוּ אִשִּׁי
יִשְׂרָאֵל מִתַּחֲתֵיהֶם לְדִמְיוֹ
(דֵּרֶשׁ) אֲלֵךְ וְאֶחָד אֶל כָּל
בֵּיתָךְ, וְמוֹתָר כִּן כִּי שְׂטֵנִים
(שם).
מִשְׁפֵּטֵי הַקְּדוּשָׁה
מִסְפָּרֵי הַקְּדוּשָׁה
בְּלוּלוֹת. מִתְלִימֵי עֵרֶם
לְדֹד. מִשְׁפֵּט דֹד עֲרֻשָׁה
מִשְׁפֵּט רִצְדָקָה. דֹּד גֵּר
לְיוֹצֵא לְהִוֵּת מִלֵּחָל עַל
הַצֵּל עַל שֶׁשֶּׁה מִשְׁפֵּט
לְדָקָה. וְיוֹצֵא גֵר לְדֹד
מִשְׁפֵּט מִשְׁפֵּט זָקָה לְדֹד
שֶׁהָיוּ כִּן וְיוֹצֵא שׂוֹרֵר וְיוֹדֵה
עַל דֵּר, וְעוֹד מִתּוֹךְ שֶׁהָיוּ
הַצֵּל מִתַּחֲתֵיהֶם לְדֹד וְיוֹצֵא
שׂוֹרֵר בֵּתָן. וְהָיוּ מִתּוֹךְ
לְשׁוֹטֵר זָקָן (שְׂמֹרָד) ב' ה

רבינו חננאל
בבשטה י' וחסר לתם ו
הריבין נחמיה וחסר וחס
מחות תמיד ניתנה לו
הוא המלך דבר יוס
כיומו: פורגא. בלשון יוס
אלנקום פורגא. אחיה
היה דרשניא י' ב' ג' ונאל
הוא דעשאל הר' מ
שטמא (דכתיב) וימת בדם
ועשאל אחי אמרו ירי
אבננו. לעמשא ב' ית'
אמר שטמא קטלהו א' בעשא
מורד במלכות היה שנאמר
ויוחר מן המעמד אשר יעשו
מ'עשאל דשש אכין וריקן
ופתחו במסכת אבות כתיב
בלעשרה כל איש אשר
ימירה את פיו וכן וישמע
ואפילו לדברי תורה ישמע
ו' ת"ל ק' חזק ואמץ ו
כך חזקו חסידיו כ' וכן ויחזק
ב' חסידיו כ' וכן ויחזק

מאד לשמור ולעשות ככל התורה אשר צוה משה עבדי אל תסור ממנו ימיו ושואל למען תשכיל בכל אשר תלך וקיימא'ן
 אתה וקהל מיעוט'יך מ'ש' כ'א' (ורק) לפעט בא ויכריז דבתך אתה ק' למעט' יך בדברי ברה' חן ושמעין'ן דאריבה
 איתך וק' מרוב מילכות שנסמר והשומע'ת בזה אל ירוא' יך ויאת נש'ך ארזידיה' ו'ו' ונגמג' דה'ך. כתיב, ארזידיה' אבשלום
 לא נש' מ'ת' אל נש' אמר עדיין תלחוד'ת ש' דוד קיימא' אסטגנינו דאמר ב'ר' ילידי' בני' יפת תואר מגדלי' בלודית' היו לו
 דוד ומהלכין' בראש' הגהיות' והן ק' אנדורש' ש' בית ד' כלמו' ומהן' מיתריא' און' כלנ'ט' און' אבשלום ופליג'א' ד'ן
 ב' כדא' דאמר אלמלא' דוד אל פש' וינא' מלחמה' ואלמלא' יא' לא עסק' דוד בתורה' שנו' ו'ה' דוד ערש'ת משפט' ודקדק'
 ויואב' על הצבא' מ'ו' טעם' יא' על הצבא' משום' דדוד' עש' משפט' ודקדק' : וישיבו' אותו' מבור' הסירה' א"ר אבא' ב' כהנא'
 ב'ר' וסיה' גרמי' לו יא' לכנ'ל' מפורש' כתיב'ל'ו' א"י כסות' פ"א : שרצה' שאל' להשיב' את' דוד מפני' שאמר' בעת' קצת'
 דבצפת' ויהיה' מזה' הכנ'ל' להורגו' וכו' ש' אל' היג'י' עני' פ"א און' יא' לירדו'ה' אכנ'ל' אל' לא' יא'ל' הצפת' והנהיג'ת' הנצח'ם'
 וישיבו' אותו' מבור' הסירה' א"ר אבא' ב' כהנא' :

נגמר הדין פרק ששי סנהדרין

ההבדל **נוטא** ולא **נעה**. נוח לך להיות מן המקוללים ולא מן המקוללים לפי שסוף קללת חנם לשבז אל המקלל: **היה לו**. לאבנר להגיל את עצמו באחד מאיביריו של עשאל ולא יהרגו דהכי אמרינן [בבן סורר ומורה] [למן 77 עה]. רודף אחר חציבו להרגו ויכול זה להגיל את עצמו באחד מאיביריו של רודף ולא עשה כן אלא חזר כנגדו והרגו נהרג עליו: **אמרו ליה לא יגיל ליה**. אבנר לכון באחד משאר איביריו: **אמר** להו. יואב השתא בדופן חמישים כנגד אלע חמישי: **אמר ליה** ניוול לאבנר. דינו של אבנר פטור אמה עליו: **אינו** ורקין דרש.

תהא לזטא ולא תהא לאמא אתויה ליואב
דייניה אמר ליה מאי טעמא קטלתי לאבנר
אמר ⁽⁶⁾ ליה גואל הדם דעשאל הואי עשאל
רודף הוה אמר ליה היה לו להצילו באחד
מאבריו א אמר ליה לא יכיל ליה א"ל השתא
ברדפן חמישית כיון ליה דכתיב ויזכהו אבנר
באחרי החנית אל החומש וא"ר יוחנן ברדפן
חמישית במקום שמרה וכבד תלויין בו
באחד מאבריו לא יכיל ליה אמר ליה נזיל
אבנר מאי טעמא קטלתי לעמשא אמר

(א) ליה עמשא מורד במלכות הוה דכתיב ² ויאימר המלך לעמשא הזקק ליה את איש יהודה שלשת ימים וגו' וילך עמשא להזעיק את יהודה ויוחר וגו' אמר ליה עמשא אכין ורקין דרש אשכחינהו דפתיה להו במסכתא אמר כתיב ³ כל איש אשר ימרה את פיך ולא ישמע את דבריך לכל אשר תצוו יומת יכול אפילו לדברי תורה *תלמוד לומר ³ רק חזק ואמץ אלא ההוא גברא מורד במלכות הוה דכתיב ⁴ והשמועה באה עד יואב כי יואב נטה אחרי אדניה ואחרי אבשלום לא נטה מאי לא נטה אמר רב יהודה שביקש לנמות ולא נטה ומאי טעמא לא נטה אמר רבי אלעזר עדיין ליחלוחית של דוד קיימת רבי יוסי ברבי חנינא אמר עדיין איצטגניני של דוד קיימין ⁶ דאמר רב יהודה אמר רב ארבע מאות ילדים היו לו לדוד כולן בני יפת תואר היו ומגדלי בלורית היו ומהלכין בראשי הגייסות היו והן הן בעלי אגרופין של דוד ופליגא דרבי אבא בר כהנא דאמר רבי אבא בר כהנא אילמלא דוד לא עשה יואב מלחמה ואילמלא יואב לא עסק דוד בתורה דכתיב ⁵ ויהי דוד עושה משפט וצדקה לכל עמו ויואב בן צרויה על הצבא מה טעם דוד עשה משפט וצדקה לכל עמו משום דיואב על הצבא ומה טעם יואב על הצבא משום דדוד עושה משפט וצדקה לכל עמו ⁶ ויצא יואב מעם דוד וישלח מלאכים אחרי אבנר וישיבו אותו מכור הסירה מאי בור הסירה אמר רבי אבא בר כהנא בור וסירה גרמו לו לאבנר שיהרג ⁷ ויטהרו יואב אל תוך השער לדבר אתו בשלי אמר רבי יוחנן שדנו דין סנהדרי א"ל מ"ט קמלתיה לעשאל עשאל רודף היה היה לך להצילו באחד מאיבריו לא יכולי ליה השתא בדופן חמישית כוונת ליה באחד מאיבריו לא יכלת ליה לדבר אתו בשלי אמר רב יהודה אמר רב על עיסקי ⁸ שלו ⁷ ויכחו שם אל החומש אמר רבי יוחנן בדופן חמישית מקום שמרה וכבר תלויין בו ⁹ והשיב ה' את דמו על ראשו אשר פגע בשני אנשים צדיקים ומזכיר ממנו טובים שהיו דורשין אכין ורקין והוא לא דרש צדיקים שהן כפה ולא עשו והוא באיגרת עשה ¹⁰ ועמשא לא נשמר בחרב אשר ביד יואב אמר רב שלא חשדו ¹⁰ ויקבר בביתו במדבר אמו ביתו מדבר הוא אמר רב יהודה אמר רב כמדבר מה מדבר מופקר לכל אף ביתו של יואב מופקר לכל דבר אחר כמדבר מה מדבר מנוקה מגזל ועריות אף ביתו של יואב מנוקה מגזל ועריות ¹¹ ויואב יחיה את שאר העיר אמר רב יהודה אפילו ¹² מוניני וצחנתא מעשים פרים להו;

הדרן עלך נגמר הדין

שער לשון סתנדי הוא שהיו דנין סס: על עסקי שלו. לשון של נעלך (שמות ג). שאל לו צברמה יצמה גדמה היאך חוללת תחילתו
שוחה מלפניו ומראהו כך היא חוללת בשיניה והוא שלף חרבו והרגו כדכחי (מלכים א ב) בחגורתו אשר במתניו וזנעלו אשר ברגליו:
ססס דרשו ארין ורקין. שלא לקיים מצות המלך לעבור על דברי תורה עמשא כדאמרן אבנר כשאמר לו שאול לעצדיו (שמואל א כב) סבוב
וההמימו את כהני ה' וגו' וכחי (סס) ולא אבו עבד שאול לשלוח ידם ולפגוע וגו': והוא לא היה דורש. והרג אוריה במצותו של
דוד אע"ג שלא נזה דוד אלמא באיגרת כדכחי (סס ב יא) ויכתב בספר לאמר הבו את אוריה וגו': ויכתב בניהו **במדבר**. ביוצא כחי:
מופקר לכל. לעניים להתפרנס מציתו: **פרי' מונוני ונחנתא טעיס.** אפילו דברים דקים ועגונים: **טעיס.** שהיה טועם: **פריס**
נלו. משלם להם למזונות לעניים של עיר: **לשון פריס** שנתלץ במצית המלך. ופסוק זה בדברי הימים כשכלל דוד את מלכותו כיון:
מונוני. דקום הטנים (א) ונחנתא מין דגיס הטנים:

הדרן עלך נגמר הדין:

[illegible]

עין משפט
נר מצוה

חג א מיי' פ"ג מהלכות
מלכים הלכה ט:

תורה אור השלם

1. וַיִּמָּאֵן לִסְרוֹ וַיְבַדּוּ
אֲבָנִים בְּאַחֲרֵי הַחֲנִית
הַקּוֹמֵשׁ וַתִּחַנֵּן הַחֲנִית
וַתִּקְרָא וַיִּפֹּל שָׁם וַיָּמָת
וַתִּחַנֵּנוּ וַיִּדֹּה כָּל הָבָא אֶל
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר נָפַל שָׁם
עֲשֵׂה־אֵל וַיָּמָת וַיְבַדּוּ:
שְׂמוּאֵל כ.ב
2. וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֵל
מִגִּשְׁשָׁא הַעוֹקֵל לֵי אֵת אֲשֶׁר
וַיִּדְּהָ שְׁלֹשֶׁת יָמִים
וַיֹּאמֶר פֹּה עֲמֹד: וַיִּלָּךְ
מִגִּשְׁשָׁא לְהוֹצִיעַ אֶת
וַיִּדְּהָ וַיִּזְרֹק מִן הַמוֹעֵד
שָׁם יַעֲדֶה:

שמואל ב כ ד-ה
 3. כל איש אשר ימרה
 את פיו ולא ישמע את
 הברך לכל אשר תצוו
 וימת רק חוק ואמץ:
 יהושע א יח
 4. והשמה באה עד
 יואב פי יואב נטה את
 ידיו אחרי אכילום
 ואלו י? והחוק בקרנות
 המכות: מלכים א כ כ
 5. ומלך דוד על כל
 ישראל ויהי דוד עשה
 משפט וצדקה לכל עמו:
 ויבא בן צוריה על
 יואב ויהושפט בן
 אחילום מוכיר:

5. שאלו ב' ח' טו
 6. וצא אבינו מעמד דוד
 7. ישלח מלאכיו אחרי
 8. אבנר וישבו אתו מבור
 9. הסוד דוד אל דוד
 10. שאלו ב' ח' טו
 11. וישב אבנר הרבון
 12. וישדו ויהי אף לך
 13. וישלח אבנר אתו שבע
 14. יכדו שם הדפס ויחזק
 15. ברם עשאלו אהו:
 16. שאלו ב' ח' טו
 17. והשיב י' אתו על
 18. יאשו אש פוגע ביה
 19. ויחזק ויחזק ויחזק
 20. ויחזק ויחזק ויחזק
 21. ויחזק ויחזק ויחזק
 22. ויחזק ויחזק ויחזק
 23. ויחזק ויחזק ויחזק
 24. ויחזק ויחזק ויחזק
 25. ויחזק ויחזק ויחזק
 26. ויחזק ויחזק ויחזק
 27. ויחזק ויחזק ויחזק
 28. ויחזק ויחזק ויחזק
 29. ויחזק ויחזק ויחזק
 30. ויחזק ויחזק ויחזק
 31. ויחזק ויחזק ויחזק
 32. ויחזק ויחזק ויחזק
 33. ויחזק ויחזק ויחזק
 34. ויחזק ויחזק ויחזק
 35. ויחזק ויחזק ויחזק
 36. ויחזק ויחזק ויחזק
 37. ויחזק ויחזק ויחזק
 38. ויחזק ויחזק ויחזק
 39. ויחזק ויחזק ויחזק
 40. ויחזק ויחזק ויחזק
 41. ויחזק ויחזק ויחזק
 42. ויחזק ויחזק ויחזק
 43. ויחזק ויחזק ויחזק
 44. ויחזק ויחזק ויחזק
 45. ויחזק ויחזק ויחזק
 46. ויחזק ויחזק ויחזק
 47. ויחזק ויחזק ויחזק
 48. ויחזק ויחזק ויחזק
 49. ויחזק ויחזק ויחזק
 50. ויחזק ויחזק ויחזק
 51. ויחזק ויחזק ויחזק
 52. ויחזק ויחזק ויחזק
 53. ויחזק ויחזק ויחזק
 54. ויחזק ויחזק ויחזק
 55. ויחזק ויחזק ויחזק
 56. ויחזק ויחזק ויחזק
 57. ויחזק ויחזק ויחזק
 58. ויחזק ויחזק ויחזק
 59. ויחזק ויחזק ויחזק
 60. ויחזק ויחזק ויחזק
 61. ויחזק ויחזק ויחזק
 62. ויחזק ויחזק ויחזק
 63. ויחזק ויחזק ויחזק
 64. ויחזק ויחזק ויחזק
 65. ויחזק ויחזק ויחזק
 66. ויחזק ויחזק ויחזק
 67. ויחזק ויחזק ויחזק
 68. ויחזק ויחזק ויחזק
 69. ויחזק ויחזק ויחזק
 70. ויחזק ויחזק ויחזק
 71. ויחזק ויחזק ויחזק
 72. ויחזק ויחזק ויחזק
 73. ויחזק ויחזק ויחזק
 74. ויחזק ויחזק ויחזק
 75. ויחזק ויחזק ויחזק
 76. ויחזק ויחזק ויחזק
 77. ויחזק ויחזק ויחזק
 78. ויחזק ויחזק ויחזק
 79. ויחזק ויחזק ויחזק
 80. ויחזק ויחזק ויחזק
 81. ויחזק ויחזק ויחזק
 82. ויחזק ויחזק ויחזק
 83. ויחזק ויחזק ויחזק
 84. ויחזק ויחזק ויחזק
 85. ויחזק ויחזק ויחזק
 86. ויחזק ויחזק ויחזק
 87. ויחזק ויחזק ויחזק
 88. ויחזק ויחזק ויחזק
 89. ויחזק ויחזק ויחזק
 90. ויחזק ויחזק ויחזק
 91. ויחזק ויחזק ויחזק
 92. ויחזק ויחזק ויחזק
 93. ויחזק ויחזק ויחזק
 94. ויחזק ויחזק ויחזק
 95. ויחזק ויחזק ויחזק
 96. ויחזק ויחזק ויחזק
 97. ויחזק ויחזק ויחזק
 98. ויחזק ויחזק ויחזק
 99. ויחזק ויחזק ויחזק
 100. ויחזק ויחזק ויחזק

שמואל ב כ
10. ויעל בנימין
ויהודיע ויפגע בו וימתהו
ויקבר בביתו במדבר:
מלכים א ב לד
11. ויבן העיר מסביב מן
המלוא ועד הסביב ויואב
יחיה את שאר העיר:
דברי הימים א יא ח

דבינו חננאל (המשך)

[illegible]